

PWYLLGOR CRAFFU TAI A CHYMUNEDAU DIOGEL

Cofnodion Cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 10 Ebrill, 2024.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd A.M. Collins (Cadeirydd); Cynghorydd B. Loveluck-Edwards (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr J. Aviet, G. Ball, S.J. Haines, S.M. Hanks, W.A. Hennessy, S. Lloyd-Selby, M.J.G. Morgan a H.M. Payne.

Hefyd yn bresennol: C. Ireland (Cynrychiolydd Cyngor ar Bopeth Caerdydd a'r Fro), G. Doyle (Cynrychiolwyr o Weithgor / Panel Tenantiaid), Cynghorwyr, A. Asbrey, C.P. Franks, S.D. Perkes (Aelod Cabinet dros Dai Sector Cyhoeddus a Chynnwys Tenantiaid), N.C. Thomas, E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd) a M.R. Wilson (Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu).

978 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfod".

979 YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y Cynghorydd S. Campbell.

980 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – Cymeradwyo cofnodion y cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 7 Chwefror a 4 Mawrth, 2024 fel cofnod cywir.

981 DATGANIADAU BUDDIANT –

Cynghorydd H.M. Payne datganodd ddiddordeb yn Eitem 4 ar yr Agenda – Cyflwyniad gan Llamau a Plattform. Natur ei diddordeb oedd y cyfeiriad at Llamau yn y cyflwyniad, sef ei chyflogwr. Roedd ganddi oddefeb i siarad yn unig yng nghyfarfodydd Cyngor Bro Morgannwg pan drafodwyd materion yn ymwneud â thai a digartrefedd yn ymwneud â chyllid ac eiddo o ystyried rôl y Cynghorydd ar gyfer Llamau (paragraffau (c), (d), (ff) ac (h) o'r rheoliadau perthnasol).

982 CYFLWYNIAD GAN LLAMAU A PLATFFORM –

Croesawodd y Pwyllgor gynrychiolwyr Llamau a Platfform, a oedd yn ddau sefydliad allweddol yr oedd Cyngor Bro Morgannwg yn gweithio gyda nhw er mwyn darparu cymorth gan gynnwys cymorth tai i ystod o bobl ifanc, menywod a phlant a grwpiau agored i niwed eraill y mae iechyd meddwl a materion lles eraill yn effeithio arnynt.

Dechreuodd cynrychiolwyr Platfform eu rhan o'r cyflwyniad, a oedd yn amlygu'r meysydd allweddol canlynol:

- Pwy ydym ni: elusen newid cymdeithasol ac iechyd meddwl, gyda 30 mlynedd o brofiad o weithio mewn partneriaeth â gwasanaethau statudol i sicrhau canlyniadau cynaliadwy i bobl ag anghenion iechyd meddwl cymhleth;
- Prosiectau Platfform yng Nghaerdydd a'r Fro h.y. Tŷ Linden – Tŷ Argyfwng 24 awr; y gwasanaeth galw heibio 'Hangout' ar gyfer pobl ifanc, ac ati;
- Yr ystod o gynlluniau cymorth tai sy'n cael eu cynnal ar hyn o bryd ar y cyd â Platfform ym Mro Morgannwg. Roedd y rhain yn cynnwys y Llety â Chymorth 24 awr yng Nghei'r Dwyrain a Holmes Street/Windsor Road, yn ogystal â'r Cynllun Gwasgaredig;
- Amlinelliad o'r broses a gynhaliwyd gan Platfform er mwyn rhoi cymorth cymdeithasol, emosiynol ac ymarferol i bobl sy'n wynebu heriau gyda'u hiechyd meddwl a'u lles emosiynol. Er enghraifft, roedd Noddfa, prosiect newydd sbon sy'n cynnig gwasanaeth y tu allan i oriau i bobl mewn argyfwng, yn ogystal â chymryd atgyfeiriadau gan GIG 111, a fyddai'n helpu i gynnig 'tir canol' a dewis arall i bobl yn hytrach na mynd i'r adran Damweiniau ac Achosion Brys.

Yn dilyn y cyflwyniad hwn, amlinellodd y cynrychiolydd o Llamau hefyd i'r Pwyllgor y gwaith a oedd yn cael ei wneud gan ei sefydliad, a oedd yn cynnwys y meysydd allweddol canlynol:

- Cefndir Llamau a'u gwaith yn ogystal â nifer y personau, gan gynnwys pobl ifanc, menywod a phlant, a gefnogir i fyw bywydau annibynnol a phwrpasol a'u gweledigaeth a'u cenhadaeth h.y. 'na ddylai unrhyw berson ifanc na menyw orfod profi digartrefedd';
- Y pum prif werth sydd wrth wraidd Llamau ('Rydym yn Dysgu', 'Rydym yn Annog', 'Rydym yn Parchu', 'Nid Ydym Byth yn Rhoi'r Gorau Iddi' ac 'Rydym yn Gwrandu');
- Y gwaith penodol a wneir gan Llamau ar draws y Fro, lle agorodd y prosiect cyntaf un yn 1989. Nifer o brosiectau a oedd wrthi'n cael eu cynnal yn y Fro gan gynnig ystod o wasanaethau amrywiol. Roedd y rhain yn amrywio o brosiectau llety â chymorth i bobl ifanc, hyd at wasanaethau cymorth yn ôl yr angen ac ymyrraeth gynnar;
- Y defnydd o'r model Amgylchedd Seicolegol Gytbwys (ASG) a'r ddealltwriaeth o effaith profiadau niweidiol yn ystod plentyndod a thrawma arall o ran digartrefedd a gwaith Llamau er mwyn mynd i'r afael â'r materion hyn;
- Y pum cam allweddol wrth gymhwyso'r model ASG ynghyd â gwerthoedd Llamau wrth helpu i gefnogi pobl ifanc ac eraill. Roedd y camau yn cynnwys creu ymdeimlad o ddiogelwch, hyd at symud ymlaen i swydd newydd, llety, ac ati i bobl ifanc;

- Amlinellwyd canlyniadau gwaith Llamau yn y Fro, h.y., dywedodd 100% o'r ymatebwyr (defnyddwyr gwasanaeth blaenorol) fod y cymorth a gawsant yn ddefnyddiol;
- Rhoddwyd enghreifftiau o adborth gan bobl ifanc ar eu profiad o ymgysylltu â Llamau;
- Amlinellwyd y gwahanol dueddiadau a heriau a oedd yn wynebu gwaith Llamau. Roedd y rhain yn cynnwys diogelu (cyd-destunol) a chymhlethdod cynyddol anghenion, hyd at heriau gyda chyllid a hygyrchedd ac argaeledd i'r gwasanaethau a ddarperir gan Llamau.

Yn dilyn y cyflwyniad, rhoddodd y Cydlynnydd Cefnogi Pobl o'r Gwasanaethau Tai wybod i'r Pwyllgor am rôl Cyngor Bro Morgannwg mewn perthynas â gwaith Llamau a Platfform. Roedd hyn yn cynnwys rôl y Cyngor fel comisiynydd allweddol y gwasanaethau hyn yn ogystal â gweithio mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru ac eraill. Yn ogystal â chomisiynu'r gwasanaethau hyn roedd y Cyngor yn rhan o'r gwaith o'u monitro. Cyfeiriodd hefyd at brosiect newydd Platfform yng Nghei'r Dwyrain, sef y llety 24 awr cyntaf o'i fath. Esboniodd na ellid staffio prosiectau hyn tebyg a etifeddwyd ar gyfer 24 awr fel y prosiect newydd. Amlinellodd ei rôl a rôl ei dîm yn y Cyngor a gyflawnodd waith mapio anghenion i edrych ar ba wasanaethau a oedd eu hangen ac i nodi unrhyw fylchau mewn gwasanaethau. Un 'bwlch' o'r fath yw bod y gwasanaethau presennol yn cael trafferth bodloni anghenion pobl â phroblemau iechyd meddwl uchel neu faterion tebyg eraill ac nid oedd prosiectau blaenorol yn gallu delio â'r rhain mewn gwirionedd. Oherwydd comisiynu'r gwasanaeth newydd, a gweithio mewn partneriaeth â Chymdeithas Tai Cymru, roedd cynnydd mawr wedi'i wneud o ran y ddarpariaeth y gallai'r Cyngor ei darparu ar y cyd â phartneriaid, a oedd hefyd yn gweithio fel math o atal digartrefedd. Byddai'r prosiect newydd yn helpu i gefnogi pobl yn symud o'r ysbyty lle nad yw'n briodol eu rhoi yn syth i denantiaeth o bosibl. Roedd Cei'r Dwyrain yn gallu darparu gwasanaeth i fodloni anghenion pobl agored i niwed, er mai llety dros dro oedd hwn nid lleoliad parhaol, gyda'r nod o symud pobl ymlaen o fewn dwy flynedd neu'n gynt os oedd hynny'n briodol. Y nod yn y pen draw oedd symud pobl ymlaen i lety annibynnol a allai hefyd ddibynnu ar gymorth yn ôl yr angen gyda ffocws ar gymorth parhaus er mwyn bodloni eu hanghenion a'u galluogi i fyw'n annibynnol. Roedd y posibilrwydd hefyd i symud pobl a oedd yn agored i niwed yn y gymuned a oedd yn cael trafferth gyda'u tenantiaeth i lety â chymorth o'r fath er mwyn datblygu eu sgiliau byw a meithrin eu hyder ac yna eu symud yn ôl i lety a byw'n annibynnol. Roedd yn bwysig pwysleisio rôl bwysig Cyngor Bro Morgannwg wrth weithio mewn partneriaeth â darparwyr er mwyn darparu gwasanaethau o'r fath, a bod y cyllid hwn wedi dod o'r Grant Cymorth Tai a weinyddodd yr Awdurdod Lleol ar ran Llywodraeth Cymru.

Yn dilyn y cyflwyniadau, cafodd nifer o sylwadau ac ymholiadau eu gwneud gan y Pwyllgor, a oedd yn cynnwys y canlynol:

- Gofynnodd y Cyngorydd Aviet beth oedd yr oedran mwyaf i breswylwyr a oedd yn rhan o gynlluniau Llamau a Platfform. Esboniwyd bod preswylwyr Platfform yn cael llety â chymorth o 18 oed ac ar gyfer Llamau roedd yr ystod oedran yn 16-21 oed, er y gellid ymestyn hyn hyd at 25 oed lle roedd angen gwasanaethau cymorth ychwanegol ac wedi hynny byddai Llamau yn cysylltu â Platfform a darparwyr eraill er mwyn gwneud unrhyw atgyfeiriadau

angenrheidiol mewn ffordd amlddisgyblaethol trwy gynnig help a chymorth i oedolion sy'n byw yn y gymuned.

- Gofynnodd y Cynghorydd Aviet hefyd, cyn i bobl ifanc angen cael eu hailgartrefu, pwy a oedd yn edrych ar geisio eu hatal rhag gadael eu cartref yn y lle cyntaf h.y. a wnaeth naill ai Platfform neu Llamau weithio gyda theuluoedd i geisio eu cadw gartref. Esboniwyd, o ran Llamau, fod gwasanaeth cyfryngu teuluol yn cael ei gynnig i bobl ifanc fel rhan o becyn o ymyrraeth gynnar fel bod gwasanaethau'n gweithio gyda'r person ifanc a'r teulu i helpu i ailfeithrin neu atgyweirio perthnasau. Fodd bynnag, ar rai achlysuron efallai y bydd angen darparu llety â chymorth i bobl ifanc o hyd a byddai hynny drwy'r llwybr asesu tai / digartrefedd ac roedd y ffocws bob amser ynghylch ble y gellid cartrefu'r person yn ddiogel ac, os yw'n briodol, ceisio cefnogi pobl ifanc i ddychwelyd adref, er nad oedd bob amser yn bosibl nac yn ddiogel gwneud hynny.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Lloyd-Selby at wasanaeth newydd Platfform a'r elfen wyneb yn wyneb ar gyfer pobl ifanc mewn argyfwng, a oedd yng Nghaerdydd ar hyn o bryd. Nododd yr heriau posibl i bobl ifanc yn y Fro o ran teithio ac ati er mwyn cael mynediad at wasanaethau o'r fath ac y gallent wynebu rhwystrau o ganlyniad. Gofynnodd ymhellach pa gamau y byddai Platfform yn eu cymryd i fonitro'r defnydd o wasanaethau o'r fath gan y rhai sy'n byw ym Mro Morgannwg. Esboniwyd bod yr heriau posibl i bobl ifanc o fewn y Fro sy'n teithio i Hyb Caerdydd wedi cael eu trafod yn fewnol eisoes. Mewn amgylchiadau eithafol gellid ariannu trafndiaeth i bobl sy'n teithio o'r Fro i Gaerdydd. Yn ogystal, roedd Platfform am godi mwy o gyllid i gynnig mwy o gyfleoedd teithio a thrafnidiaeth i bobl ifanc yn y Fro er mwyn defnyddio'r gwasanaethau yng Nghaerdydd. Roedd cyllid hefyd wedi'i ddarparu i wasanaeth i bobl ifanc agor mewn lleoliad newydd yn y Barri a'r gobaith oedd y gellid defnyddio cyllid tebyg yn y dyfodol ar gyfer y cyfleuster Noddfa a oedd yn darparu ar gyfer oedolion.
- Gofynnodd y Cynghorydd Morgan i gynrychiolwyr Platfform am atgyfeiriadau gan GIG 111 a beth ddigwyddodd pe na allai Platfform gysylltu â'r unigolion yr effeithiwyd arnynt. Amlinellwyd y broses ar gyfer delio â'r materion hyn, a oedd yn cynnwys gwahanol gamau, lle cymerodd Platfform atgyfeiriadau gan GIG 111 ar gyfer pobl a oedd dan y blaenoriaethau C a D fel y'u gelwir, a oedd yn cynnwys pobl mewn argyfwng ond nad oeddent yn hunanladdol. Byddai Platfform yn casglu cymaint o wybodaeth â phosibl cyn ffonio'r person dan sylw. Fel arfer, byddai'r person yn cael ei ffonio o fewn 30 munud o'r hysbysiad ac yna byddai'n cael ei ffonio eto ar ôl 15 munud arall pe na bai ymateb. Pe na bai ateb o hyd, byddai hyn yn mynd yn ôl i 111 er mwyn ei ddatrys.
- Nododd Pennaeth y Gwasanaethau Tai ac Adeiladau fod nifer o bwyntiau wedi'u gwneud yn y cyfarfod ynghylch adnoddau a chyllid ar y pwnc hwn a chyfeiriodd at adroddiad a fyddai'n cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu mewn perthynas â'r newyddion bod Llywodraeth Cymru wedi nodi cyllid ychwanegol er mwyn ceisio cwrdd â'r heriau sy'n ymwneud â'r Grant Cymorth Tai, gan gynnwys helpu i gefnogi cyfleoedd gyrfa tymor hwy i bobl a oedd yn gweithio yn y gwasanaethau gofal cymdeithasol amrywiol hyn, yn ogystal â sicrhau gwell tâl a theimlo'n fwy gwerthfawr. Dywedodd ei bod yn bwysig i'r Pwyllgor ddeall yr heriau yr oedd y Cyngor yn eu hwynebu fel sefydliad statudol ynghylch cyllidebau. Pwysleisiodd hefyd bwysigrwydd gwaith ataliol wrth

ddelio â phobl mewn argyfwng, o ran awdurdodau statudol ac asiantaethau fel y Cyngor, ond hefyd i'r unigolion eu hunain o ran eu hiechyd a'u lles eu hunain. Chwaraeodd y trydydd sector yma rôl allweddol wrth gefnogi gwasanaethau'r Cyngor, fel Llamau a Platfform drwy gynnal ymyrraeth gynnar a defnyddio dull gweithredu sy'n seiliedig ar drawma.

Pwyllgor Craffu, ar ôl ystyried y cyflwyniadau, wedi hynny

ARGYMHELLWYD – NODI'r cyflwyniad ar waith Llamau a Platfform.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys yr cyflwyniad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

983 NEWIDIADAU I SAFONAU ANSAWDD TAI CYMRU 2023 (CAT) –

Bwriad yr adroddiad, a gyflwynwyd gan Bennaeth y Gwasanaethau Tai Adeiladau a'r Rheolwr Gweithredol - Gwasanaethau Adeiladau, oedd rhoi gwybod i'r Aelodau am y newidiadau'n cael eu cyflwyno i safonau Ansawdd Tai Cymru a'r effaith ar stoc dai'r Cyngor yn ogystal â'r goblygiadau ar gyfer Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai.

Yn dilyn sawl blwyddyn o ymgynghori â'r sector ac ymchwil, lansiodd Llywodraeth Cymru ail argraffiad Safon Ansawdd Tai Cymru ym mis Hydref 2023 (SATC 2023). Roedd gofynion y safon wreiddiol yn y fersiwn ddiweddaraf o hyd, ond erbyn hyn roedd gofynion ychwanegol i symud y stoc dai tuag at garbon niwtral, neu mor agos â phosibl tuag ato ynghyd â gofynion eraill. Amlinellwyd yr heriau o ran cyflawni'r safonau newydd hyn hefyd, h.y. y Cyngor yn cynnal Asesiad Stoc Gyfan a chynhyrchu Llwybrau Ynni Targed ar gyfer ei gartrefi erbyn 31 Mawrth 2027; a chyflawni Gweithdrefn Asesu Safonol 75 (GAS 75) mewn perthynas â sgoriau ac effeithlonrwydd ynni ar gyfer stoc dai'r Cyngor erbyn 31 Mawrth 2030.

Yn dilyn cyflwyno'r adroddiad, cafwyd y sylwadau a'r ymholiadau canlynol eu gwneud yn y cyfarfod:

- Cododd y Cynghorydd Lloyd-Selby nifer o ymholiadau ynghylch a oedd gan y Cyngor yr adnoddau i fwrw'r targed mawr cyntaf o'r SATC newydd sef arolygu pob cartref erbyn 31 Mawrth 2027 fel rhan o gyflawni rhaglen lleihau carbon y Cyngor; gofynnodd am ddiwygio'r polisi cydymffurfio â SATC; a chyfeiriodd hefyd at yr ymgynghori arfaethedig gyda thenantiaid Cyngor Bro Morgannwg ar y gweithdrefnau a'r polisi diwygiedig (a fyddai'n deillio o'r adolygiadau'n cael eu cynnal yn dilyn cyflwyno SATC 2023) ac ar y broses o sut y byddai hyn yn cael ei gyflawni. O ran y pwynt cyntaf, esboniwyd bod y Cyngor yn dibynnu ar ymgynghorwyr allanol er mwyn ymweld â'r eiddo perthnasol fel rhan o'r broses arolygu. Byddai hyn yn eithaf heriol oherwydd er mwyn cyflawni hyn dros y cyfnod o dair blynedd byddai'n rhaid arolygu tua 4,000 o eiddo yn ogystal â'r broses gynllunio'n ymwneud â hyn a'r angen i echdynnu data a dadansoddi dilynol ar ôl arolygu. O ran y pwynt ynghylch costau ar gyfer gweithredu SATC 2023, esboniwyd y gallai costau gynyddu ac ar hyn o bryd nid oedd yn hysbys ble roedd y farchnad yn mynd o ran mesurau lleihau

carbon. Roedd costau solar a batri yn gostwng ond gallai fod yn anodd dod o hyd i'r rhain oherwydd gofynion Awdurdodau eraill a Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig eraill (LCCau) ynghyd â'r sector preifat. O ran y polisi cydymffurfio, yr amserlen ar gyfer hyn oedd i'w gyflawni erbyn mis Mawrth 2025 fel y nodwyd gan Lywodraeth Cymru, fodd bynnag, nid oedd hyn yn gyfarwyddol ac roedd yn caniatáu dehongliad lleol. O ran ymgynghori, byddai hyn yn cael ei wneud ar y cyd â gweithgorau tenantiaid y Cyngor yr oedd gan Fro Morgannwg nifer ohonynt, a oedd yn wirfoddolwyr o'r boblogaeth denantiaid ac a oedd yn hynod ddefnyddiol wrth gynnal y trafodaethau a'r ymgynghoriadau hyn.

- Gofynnodd y Cyngorydd Lloyd-Selby hefyd am oblygiadau cael amcangyfrif o 7 diwrnod ychwanegol ar y broses gosod eiddo gwag fel rhan o'r broses SATC newydd ar yr eiddo hyn. Gofynnodd a oedd gan y Cyngor unrhyw wybodaeth ynghylch pa bwysau neu effeithiau y gallai hyn eu cael ar ddarparu llety dros dro a hefyd mewn perthynas â phartneriaid, h.y. beth fyddai'r effaith ar LCCau eraill. Mewn ymateb, esboniwyd bod rhan allweddol o'r estyniad i gwblhau eiddo gwag yn ymwneud â darparu / gosod gorchuddion llawr addas, gan gynnwys carpedi, i'r eiddo hyn oherwydd bod hyn yn un o'r pethau olaf a fyddai'n cael ei wneud a'i osod ynddynt. Byddai Cyngor Bro Morgannwg yn defnyddio contractwyr yn y lle cyntaf i wneud y gwaith o osod y gorchuddion llawr hyn ac o ystyried y ffaith bod gan y Cyngor oddeutu 5 i 10 o eiddo gwag yr wythnos, amcangyfrifwyd y byddai hyn yn debygol o ychwanegu o leiaf 5 i 7 diwrnod at y broses a allai arwain yn hawdd i'r penwythnos. Ar ôl i'r Cyngor ystyried ymarferoldeb gweithredu hyn, byddai'r broses yn cael ei deall yn well a byddai'r Cyngor yn ceisio sicrhau bod y cyfnod amser yn cael ei leihau cymaint â phosibl. Roedd y Tîm Tai wedi cwrdd â chydweithwyr yn yr adran Contractio i fynd drwy'r broses er mwyn helpu i sicrhau na fyddai'r hyn a oedd yn cael ei wneud yn achosi unrhyw anawsterau annisgwyl. Byddai angen rhai newidiadau i gytundebau tenantiaeth tai hefyd oherwydd byddai angen rhoi carpedi i denantiaid, oherwydd nad yw'r Cyngor eisiau'r ymrwymiad parhaus i gynnal a chadw'r gorchuddion llawr na'r carpedi hyn ar ôl eu gosod, oni bai bod tenant newydd yn cymryd drosodd. Mewn perthynas â LCCau eraill, byddai disgwyl iddynt brofi materion tebyg a byddai trafodaethau pellach gyda'r partneriaid hyn yn cael eu cynnal dan y cyfarfodydd a gyfansoddwyd yn rheolaidd rhwng LCCau, Cyngor Bro Morgannwg ac Awdurdodau Lleol partner eraill. Ychwanegodd Pennaeth y Gwasanaethau Tai ac Adeiladau y gallai'r effaith ar eiddo gwag oherwydd y mesurau SATC newydd gael effaith o ran oedi pellach a allai gynyddu'r defnydd o lety dros dro, gwestai, lleoliadau gwely a brechwast, ac ati. Fodd bynnag, roedd y Cyngor yn bwriadu adolygu'r broses o'r dechrau i'r diwedd ynghylch eiddo gwag er mwyn edrych ar sut i ddychwelyd mwy o eiddo i stoc yn llawer cyflymach.
- Ychwanegodd Pennaeth y Gwasanaethau Tai ac Adeiladau fod Llywodraeth Cymru yn cyllido 6 sefydliad tai dan gynllun peilot mewn perthynas â darparu'r llwybr ynni targed, gan gynnwys edrych ar y dechnoleg y byddai ei hangen i adrodd ar yr agwedd gydymffurfiaeth. Roedd y Cyngor hefyd yn edrych ar ei system TG newydd a'r adnodd rheoli asedau cysylltiedig er mwyn gweld a fyddai'n ymdopi â gosod y llwybr ynni targed. Cyfeiriodd hefyd at glychlythyr y gwanwyn i denantiaid a fyddai'n helpu i ddsbarthu'r neges am y SATC newydd yn ogystal â chynnal nifer o ddigwyddiadau pwrpasol ynghylch

cyflwyno'r safonau ansawdd, er mwyn helpu tenantiaid i ddeall sut y byddai hyn yn effeithio arnynt.

- Gofynnodd y Cadeirydd am y cynllun peilot mewn perthynas â darparu'r llwybr ynni a phwy oedd y 6 sefydliad cysylltiedig. Esboniwyd bod nifer o Awdurdodau Lleol a chymdeithasau tai yn rhan ohono, bod pob un o'r rhain ar gamau gwahanol a'u bod yn wynebu heriau gwahanol oherwydd eu stoc dai gyda Llywodraeth Cymru wedi sicrhau bod rhywfaint o gyllid cychwynol ar gael dan y cynllun peilot a'r Fro yn derbyn rhywfaint o gyllid ychwanegol hefyd dan y rhaglen ôl-osod yn ddiweddar, a helpodd i ddechrau rhywfaint o'r gwaith arolygu fel rhan o SATC. Aeth ymlaen hefyd i ddweud y byddai angen comisiynu rhywfaint o gymorth allanol er mwyn cynnal arolygon fel rhan o SATC a byddai tendrau pellach yn cael eu cyflwyno maes o law ynghylch yr agwedd cynnal a chadw ar SATC. Esboniwyd, trwy gynnal gwaith cynllunio llwybr ynni targed, y byddai'r Cyngor ac Awdurdodau Lleol eraill yn cael gwell syniad o'r hyn oedd ei angen a byddai angen sgysiau pellach gyda Llywodraeth Cymru ynghylch hyn oherwydd adnoddau cyfyngedig, ac ati ar lefel Awdurdod Lleol. Roedd hon yn sefyllfa debyg a welwyd mewn Awdurdodau Lleol eraill oedd wedi cadw eu stoc dai. Roedd hefyd yn bwysig edrych ar fforddiadwyedd yn erbyn dyhead a sicrhau nad oedd dulliau effeithlonrwydd ynni newydd yn arwain tenantiaid y Cyngor at dlodi tanwydd, yn enwedig y ffynonellau ynni amgen hynny a oedd angen trydan. Y gobaith oedd y byddai Llywodraeth Cymru yn gallu rhoi mwy o wybodaeth a help ynghylch hyn. Roedd adborth hefyd wedi'i gael gan y 6 sefydliad hynny a oedd wedi bod yn rhan o'r cynllun peilot a'r heriau o ran cyflawni GAS 92.
- Dywedodd yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Adeiladau a Chymdogaeth, gyda chaniatâd i siarad, wrth y Pwyllgor ei bod yn hanfodol bod y gwasanaeth tai yn wydn er mwyn cyflawni'r SATC newydd mewn partneriaeth â chyrrff y sector preifat a'r sector cyhoeddus. Ychwanegodd y gallai mathau newydd o ynni mewn gwresogi fod yn ddrud i ddechrau a bod gweithredu a defnyddio ynni adnewyddadwy o'r fath yn gromlin ddysgu i denantiaid a Chyngor Bro Morgannwg. Fodd bynnag, yn y pen draw, byddai'r ffynonellau pŵer amgen hyn yn dod yn rhatach.
- Awgrymodd y Cyngorydd Lloyd-Selby y dylid cyflwyno diweddariad pellach ar weithredu SATC 2023 i'r Pwyllgor hwn er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am oblygiadau ac effeithiau ymgymryd â'r gwaith hirdymor hwn ar gapasiti, adnoddau a thenantiaid y Cyngor.

Pwyllgor Craffu, ar ôl ystyried yr adroddiad, wedi hynny

ARGYMHELLWYD –

- (1) NODI'r adroddiad Newidiadau i Safonau Ansawdd Tai Cymru 2023.
- (2) BOD y Pwyllgor yn derbyn adroddiad pellach, bob chwe mis, er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ac ystyried goblygiadau ac effeithiau gwneud y darn hir dymor hwn o waith ar gapasiti, adnoddau ac adnoddau'r Cyngor. ei thenantiaid.

Rhesymau dros yr argymhellion

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(2) Er mwyn i'r Pwyllgor gael gwybod am y cynnydd o ran gweithredu Safonau Ansawdd Tai Cymru newydd ac i hyn gael ei ychwanegu at Raglen Waith y Pwyllgor.

984 ADRODDIAD PERFFORMIAD CANOL BLWYDDYN GWASANAETHAU CYFIAWNDER IEUENCTID A CHYMORTH CYNNAR (GCICC) (CGC) –

Tynnodd yr adroddiad, a gyflwynwyd gan Reolwr y Gwasanaeth Troseddau Ieuenctid (GTI), sylw'r Pwyllgor Craffu at adroddiad perfformiad chwe mis y GTI ar gyfer y cyfnod rhwng mis Ebrill 2023 a mis Medi 2023.

Gwnaeth Rheolwr y GTI amlinellu i'r Pwyllgor y pwyntiau allweddol canlynol yn yr adroddiad i'w hystyried:

- Roedd data'r adroddiad wedi'i 'ôl-ddyddio' oherwydd bod angen cwblhau unrhyw ymyriadau cysylltiedig cyn cwblhau'r ffigurau hyn.
- Fel rhan o delerau ac amodau ei gyllid grant, roedd angen i'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid a Chymorth Cynnar (GCICChC) ymgymryd ag adroddiadau perfformiad mewn perthynas â nifer o ddangosyddion perfformiad allweddol, gan gynnwys rhai datganoledig (Cymru) a rhai lleol. At hynny, cyfeiriwyd hefyd at y Dangosyddion Perfformiad Allweddol newydd (o fis Ebrill 2023), h.y. yn ymwneud ag anghenion addysgol arbennig, trais difrifol a dangosyddion sy'n gysylltiedig â dioddefwyr. Fodd bynnag, gofynnwyd i'r Pwyllgor nodi, oherwydd materion meddalwedd dechnegol cenedlaethol rhwng y darparwyr meddalwedd a systemau data'r Bwrdd Cyfiawnder Ieuenctid (BCI), na fyddai'r dangosyddion perfformiad newydd hyn ar gael tan 2025.
- Cafodd y data perfformiad ei amlinellu, gyda pherfformiad cadarnhaol i'w weld mewn gwahanol feysydd, h.y. gyda'r gostyngiad o 8.3% yn nifer y rhai'n ymuno â'r system gyfiawnder ieuenctid am y tro cyntaf o gymharu â'r un cyfnod y llynedd, a chymharu'n ffafriol ag aelodau eraill yn y 'teulu' cyfiawnder ieuenctid ledled Cymru a Lloegr. Roedd hyn yn adlewyrchiad o'r gwaith a wneir yn y Fro ynghylch cynnydd yn y cynnig ymyrraeth hyblyg ar gyfer ymyriadau dargyfeiriol y tu allan i'r llysoedd a chynnig ataliol cadarn sy'n seiliedig ar gryfderau, yn ogystal ag ymarfer yn seiliedig ar drawma staff y GCICChC. Fodd bynnag, byddai GCICChC y Fro yn wynebu her allweddol o 2025 ymlaen, pan fyddai cyllid ar gyfer gwaith ymyrraeth gynnar yn dod i ben.
- Fodd bynnag, ar gyfer y gyfradd ddeuaidd ar gyfer aildroseddu dros y cyfnod o 12 mis, roedd hyn yn uwch na chyfartaledd De Cymru, ond roedd y perfformiad cadarnhaol mewn perthynas â'r rhai'n ymuno â'r system gyfiawnder ieuenctid am y tro cyntaf yn y Fro yn golygu bod nifer y plant yr oedd hyn yn ymwneud â nhw yn is nag ardaloedd tebyg eraill.
- O ran mynediad at gyfiawnder adferol, ar gyfer y cyfnod hwn roedd 36 o ddiodesddefwyr a nodwyd o'r holl droseddau cysylltiedig â'r ymyriadau. Cynigiwyd cyfle i bob diodesddefwr gymryd rhan mewn cyfiawnder adferol uniongyrchol ac anuniongyrchol, heb unrhyw ddiodesddefwyr yn dymuno derbyn cyfiawnder adferol uniongyrchol a 6 wedi derbyn cyfiawnder adferol anuniongyrchol. Roedd hon yn broses gwbl wirfoddol ar ran y diodesddefwr a'r plentyn / person ifanc. Roedd hwn yn faes allweddol ar gyfer datblygu

gwasanaethau i'r GCICChC gyda mesur perfformiad ychwanegol newydd yn cynrychioli ansawdd y cynnig i ddiodefwyr wedi cael ei fabwysiadu'n gynnar gan GCICChC y Fro. Roedd arfer gorau hefyd wedi'i ddangos mewn astudiaethau achos gan adlewyrchu meysydd creadigol a chadarnhaol o ymyriadau adferol ac roedd disgwyl am y data perfformiad a gyhoeddwyd ar hyn o bryd.

- Roedd arolygwyr Arolygiaeth Carchardai Ei Fawrhydi wedi cysylltu â'r GCICChC mewn cysylltiad â'r fframwaith arolygu newydd. Roedd Arolygiaeth Carchardai Ei Fawrhydi yn falch o'r gwaith a wnaed eisoes gan y GCICChC o ran cyflawni gwaith rheoli diodefwyr o ansawdd gwell.
- Cyflwynwyd nifer o astudiaethau achos a ffotograffau i'r Pwyllgor, er mwyn dangos y gwaith adfer a chyfiawnder adferol a wnaed gyda diodefwyr a phobl ifanc, a gwaith Swyddogion Diodefwyr a Gwneud Iawn y GCICChC a oedd yn gwneud mwy na'r gofyn yn eu rôl i wneud y gwaith hwn ac i roi cymorth a help cyfannol, yn seiliedig ar drawma i ddiodefwyr a'r bobl ifanc gysylltiedig.

Yn dilyn yr adroddiad, gofynnodd y Cyngorydd Payne a oedd unrhyw wobrwon yn cael eu cynnig i bobl ifanc a oedd yn ymwneud â'r broses gwneud iawn a chyfiawnder ieuencid, gan ddefnyddio dulliau sy'n seiliedig ar seicoleg. Esboniwyd bod dulliau gwobrwyo ac atgyfnerthu cadarnhaol yn cael eu defnyddio i helpu i atal aildroseddu, h.y. nodi cyfleoedd i wneud gweithgareddau awyr agored, chwaraeon, ac ati. Cafodd y gwaith hwn a'r dull gweithredu cyfannol eu gwneud gyda'r Swyddog Gwneud Iawn a'r Rheolwr Achos perthnasol i helpu i ailadeiladu ac atgyweirio cysylltiadau teuluol, cynnig mentora, byw'n annibynnol ac edrych ar addysg a chyflogadwyedd i'r bobl ifanc gysylltiedig, o fewn terfynau cyllidebol y GCICChC, yn ogystal â meithrin gwerth cyflawni gwaith gwneud iawn mewn pobl ifanc.

Roedd y Cadeirydd a'r Pwyllgor hefyd yn dymuno diolch i dîm GCICC a'r Swyddog Gwneud Iawn am eu gwaith cadarnhaol.

Pwyllgor Craffu, ar ôl ystyried yr adroddiad, wedi hynny

ARGYMHELLWYD – Y DYLLID nodi Adroddiad Perfformiad Canol Blwyddyn y Gwasanaethau Cyfiawnder Ieuencid a Chymorth Cynnar (GCICC).

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.